

PRZELICZENIA MIESIĘCZNA:

Za 1 wyd. „Poranna” lub „Wiecz.” 105 M
Z dostawą w miejscu
lub prz. sylką poczt. 115 M
Za 2 wyd. „Poranna” i „Wiecz.” 210 M
Z dwurazową dostawą
w miejscu lub prz.
sylką pocztową . . 230 M

NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONO RYCZAŁTEM

CENA NUMERU POJEDYNICZEGO

5 Mk.

GAZETA WIECZORNA

wychodzi codziennie o godzinie 1 popoł. i o godz. 6 rano („Gazeta Poranna”)

P. T. Interesentów uprasza się o zgłaszanie w sprawach redakcyjnych wyłącznie między godz. 6 a 7 wieczorem w biurze Redakcji przy ul. Sokola 4/1. Rękopisów nie zwraca się. — Biura Administracji otwarte codziennie od godziny 6-tej rano do godz. 7-mej wieczór. — Telefon redakcyjny Nr. 15.

Nr. 5748.

Lwów, środa 23 marca 1921

Rok XII

Oficjalnego wyniku niema dotąd. Ogłosi go komisya sojusz. dopiero z 23 na 24 w nocy.

Pod wrażeniem plebiscytu.

Lwów, 22. marca.

Walkę plebiscytową na Śląsku Górnym mamy już poza sobą. Wyników ogólnych w autentycznej formie jeszcze nie znamy. Wiemy jedno. Lud polski spełnił swój obowiązek w zupełności, dając wyraz najgłębszej solidarności z państwem polskim, opowiadając się za nim bez zastrzeżeń. Już ten fakt sam w sobie stanowi moralny etap, wiodący do nieodległego politycznego zwycięstwa, za który winniśmy temu ludowi niewygasia wdzięczność.

Być może, że niektóre lokalne rezultaty plebiscytu z zachodniej części plebiscytowego Śląska nie będą tak pomyślne cyfrowo, nie ulega jednak już dzisiaj wątpliwości, że i w tej zachodniej części głosy polskie pójdą za Polską.

Jest to zatem zwycięstwo zupełne moralności i sprawiedliwości. „Prestige” materialny potęg Niemiec zawiodł, zawiodła Niemców może nawet część głosów niemieckich, a raczej zniemczonych elementów, zawiodł ich ten sukces, jakiego spodziewali się emigranci.

Wyniki plebiscytu mają stanowić podstawę decyzji Głównych Mocarstw koalicyjnych co do granicy Niemiec i Polski na terytorium Śląska. Ramy tej decyzji są określone przez traktat wersalski, a to w paragrafie 87, 88 i w par. 5 aneksu do par. 88.

Par. 87 — w odnośnym ustępie str. 63 — głosi: „Granice Polski, nie określone w niniejszym traktacie, będą oznaczone później przez Głównie Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone”. Odnosi się to oczywiście do Górnego Śląska. Ze ścisłego brzmienia zaś przytoczonego zdania wynikałoby, że Głównie Mocarstwa władne są i dzisiaj granicę tę oznaczyć według własnej woli, nie oglądając się nawet na zachodnią granicę terenu plebiscytowego. Podnosimy to dlatego, że na zachód od linii plebiscytowej leżą znaczne skupienia polskiej ludności około Nissy, tuż na zachód od Opola i pod Namysłowem. Całe to

(Dalszy ciąg na stronie 2-giej)

Komisya międzykoalicyjna dotąd nie ogłosiła oficjalnego wyniku.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Z Bytomia, nadeszła tu następująca depesza pod datą 21 marca, godz. 11.45: Do tej pory wynik głosowania nie został ogłoszony przez komisję międzykoalicyjną. Wszystkie cyfry ujawnione dotąd przez prasę polską i niemiecką pochodzą z komisaryatów plebiscytowych, które przez swoich mężów zaufania dokonywały obliczeń na własną rękę. Stąd cyfry te nie posiadają ścisłości urzędowej. Prasa polska stoi na stanowisku, że odbyte w niedzielę głosowanie jest zwycięstwem polskim. We wszystkich bowiem gmi-

nach wiejskich i w okręgu przemysłowym Polacy uzyskali poważny sukces. Wyjątek stanowią tylko powiaty kluczborski, głupczycki i raciborski, gdzie Niemcy otrzymali pewną przewagę. Przewaga ta dotyczy również miejscowych gmin miejskich. Z powodu tej przewagi w miastach prasa niemiecka przedstawia wynik plebiscytu jako poważny sukces niemiecki. Liczy się jednak z utratą Śląska, gdyż traktat wersalski wyraźnie powiada, że pod uwagę brana ma być wola ludności na terenie plebiscytowym według gmin, nie zaś według ogólnej liczby oddanych głosów.

Definitywny wynik znany będzie dopiero we czwartek.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Urzędniczy urzędowy wynik ple-

biscytu na Górnym Śląsku może być znany dopiero w nocy ze środy na czwartek.

NIEMCY ZMYŚLIŁI FAŁSZYWE CYFRY.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m). Górnośląskie pismo „Volkswille” zaznacza, że „Polacy w nim szukać porozumienia z Niemcami bez interwencji skądinąd, a przede wszystkim z koalicją”. Jak z tego wynika, głosowanie, odbyte w niedzielę daje Niemcom dużo do myślenia. Niemcy liczyli się z tem, że potrafią uzyskać o wiele większą przewagę. Drugie pismo śląskie „Landesztg.” stoi na stanowisku niepodzielności Śląska i żąda przyznania tego kraju w całości Niemcom, podnosząc, że Polacy nigdzie nie zyskali przewagi. Ogólna liczba głosów oddanych za Niemcami — wedle tego dziennika — wynosiła 707.000, za nami zaś tylko 462.000.

Cyfry te jednak nie są zupełnie marouderne i podawane są przez Niemców jedynie tylko w celach agitacyjnych. Dziennikarze niemieccy otrzymali w tym kierunku specjalną dyrektywę, ażeby rozgłaszać fałszywe cyfry i już w niedzielę wieczorem przed ukończeniem głosowania rozpuszczali w świat na rzecz Niemiec fantastyczne cyfry. Dowodem tego jest twierdzenie przedstawiciela Ulsteina, który na konferencji prasowej komisji alianckiej w niedzielę popołudniu mówił już o przewadze 260.000 głosów po stronie niemieckiej, mimo, że o obliczeniu jeszcze nie było mowy.

NIESLYCHANE NADUŻYCIA NIEMIECKIE.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Polski komisaryat plebiscytowy wraz z komisarzem Korfantyem, zachowuje spokój ducha i stanowczy optymizm. Z wyjątkiem powiatu opolskiego, który zawiodł, bo dał na rzecz Polski tylko 35 proc. głosów, wszystkie inne powiaty potwierdziły nasze przypuszczenia i dały znaczną przewagę na naszą korzyść. W okręgu przemysłowym Polacy zyskali w gminach wiejskich 83 proc. przewagi. Przewagę tę wprowadziła zmniejsza wynik głosowania w miastach, mimo to jednak daje na rzecz Polski przewagę ogólną 52 proc. Ta przewaga byłaby jeszcze znaczniejsza, gdyby nie agitacja komunistów, którzy przestraszyli na swoją stronę 6.000 robotników, wymuszając na nich głosowanie za Niemcami. Wśród emigrantów niemieckich, których przybyło 160.000, było bardzo wielu płatnych agitatorów rządu niemieckiego, przywiezionych na czas plebiscytu na teren górnośląski. Ci agitatorzy w bardzo wielu wypadkach usiłowali przeszkodzić Polakom w głosowaniu, a nawet w zupełności nie dopuścić do urny. Cały szereg faktów świadczy o tem, że ze strony Niemców działały się nadzwyczajne nadużycia, uniemożliwiające wielu Polakom wzięcie udziału w głosowaniu.

pasmo mogłoby jeszcze być przyłączone do Polski.

Artykuł zaś par. 88 powiada tylko tyle: „W części Górnego Śląska, położonej w granicach niżej opisanych, mieszkańcy zostali powołani do wypowiedzenia się przez głosowanie, czy życzą sobie przyłączenia do Niemiec, czy też do Polski”. Na tej części dokonano głosowania, a o jego znaczeniu mówi par. 5 wzmiarkowanego aneksu w te słowa:

„Po zamknięciu głosowania komisja (Międzynarodowa) zawiadomi Głównie Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone o liczbie głosów w każdej gminie, przedkładając im jednocześnie szczegółowy raport o przebiegu głosowania, tudzież wnioski co do linii, którą należy przyjąć za granicę Niemiec na Śląsku Górnym, uwzględniając przytem zarówno wyrażoną wolę ludności, jak i położenie geograficzne oraz gospodarcze miejscowości”.

Z brzmienia tego paragrafu wynika, że Mocarstwa Głównie nie zamierzają się kłopotować formalnymi wynikami plebiscytu. Mogą zatem podzielić obszar Górnego Śląska pomiędzy Niemcy a Polskę.

Przewiduje to nawet redakcyjnie artykuł 6 tego samego dodatku w tych słowach: „natychmiast po ustaleniu linii granicznej przez Głównie Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone, komisja zawiadomi władze niemieckie, że mają objąć administrację obszaru, który został przyznany Niemcom. Władze te powinny przystąpić do objęcia administracji w ciągu miesiąca od notyfikacji w sposób określony przez komisję”.

W tymże samym terminie i w sposób określony przez komisję rząd polski będzie widzieli objąć w swe ręce administrację obszaru, który został przyznany Polsce”.

Postanowienia traktatu wersalskiego pozwalają formalnie Mocarstwom na całkowitą swobodę oznaczenia granicy na Górnym Śląsku, z wyjątkiem ograniczenia, zawartego w zacytowanym zdaniu z par. 88, co do znaczenia woli ludności. Nawet jednak wówczas, gdyby w zachodniej części terenu plebiscytowego liczba głosów za Polską miała wypaść nie tak imponująco, jak w części wschodniej, musieliby z polskiej strony ponieść znaczne pasma polskiego, które pozostało na zachód od niemiecko-śląskiej granicy obszaru plebiscytowego.

Państwo polskie i dyplomacya jego będą musieli teraz pośpieszyć z pomocą ludności śląskiej, skoro ta już swą wolę wypowiedziała. Jasne jest przytem, że dla nas będą rozstrzygające nie żadne „kalkulacje” polityczne i finansowe, ale wyraźna wola ludności, głoszącej za Polską ze względów ideowych, z poczucia narodowej przynależności i narodowego obowiązku.

Śląsk Górny w całej rozciągłości można było już w Wersalu przyznać spokojnie Polsce, na zasadzie prawa narodowego i historycznego. Może i dobrze, że się tak nie stało, chociaż przykład mazurskiej ludności w Prusiech Wschodnich dowodzi aż nadto wymownie, że sprawiedliwość i służność nie zawsze głos sobie wywalczą, a lud, poniewierany przez długie wieki, nie odrazu może się zorientować, że stosunki się zmieniły, że wolę swą może objawić i nie zostanie za to zdeptyany.

Na każdy sposób wynik plebiscytu śląskiego przynosi nam zwycięstwo moralne, podwójnie doniosłe w porównaniu z doświadczeniem, zdobytem na Warmii i Mazurach. Świat polityczny w Paryżu, Londynie i Waszyngtonie, ma teraz dowód niezbity, że ludność terytorium, należącego tyle czasu do Niemiec, chce należeć do Polski, ponieważ jest polską.

Bedzie to również silny argument w ręku naszej dyplomacyi, nie dopuszczającej myśli jakiegokolwiek kawałkowania Górnego Śląska, co by cały naród polski musiał odczuć jako najgłębszą zniewagę.

Wynik plebiscytu dla polskiej opinii są ostateczne. Jest to zarazem odpowiedź dla tych niemieckich głosów, które puszczały balony próbnie jakichś propozycji wyniknięcia Śląska za Mazury Pruskie. Tego rodzaju balony i polityki dobre może były za czasów polityki gabinetowej. Nawet samo przypuszczenie możliwości podobnych pertraktacji z Polską, byłoby policzkiem dla nas i krzywdą, wyrządzoną ludowi śląskiemu, który stoczył tak wyteżoną walkę na polu duchowym, nie licząc, nie kalkulując, nie wając, lecz głośno i jawnie oświadczając, że chce należeć do Polski.

Bedzie zadaniem państwa życzenie śląskie w całości wprowadzić w życie. Rzeczą opinii publicznej stać solidarnie przy państwie. Cały Śląsk polski musi Polsce przypaść. Przykład Szlezewiku i wyników tamtejszego plebiscytu dowodzi, jak trzeba być czujnym i zwartym, by nie dopuścić do pomysłu kawałkowania Śląska na „strefy” czy powiaty.

J. B.

Jeden automobil dla poznania kraju ojczystego.

A czy znasz ty bracie młody
Twoje ziemie, twoje wody,
Z czego słyną, kędy giną
W jakim kraju i dunaju?
Wacenty Pol.

Kraków, w marcu.

Budujemy w obecnej dobie rozległe państwo. Granice jego jeszcze nie wszędzie są ustalone. Ale już teraz możemy powiedzieć, że jego terytorium będzie miało w różnych częściach charakter rozmaity: bukowe lasy na Pomorzu, sosnowe bory na Mazowszu, bezleśny snop podolski, wrzoszce Karpaty, w dale porośnięte świerkiem i jodłą, w górach pokryte kobiercem górskich łąk. — Są to obrazy tak ogniste, tak różnobarwne, że nie do wiary, tej tak ciekawej, tak różnobarwnej przyrody krajowej nie znamy jeszcze należycie w niektórych częściach nie znamy prawie wcale. Tylko zachodnią część kraju, która była pod panowaniem niemieckim została zbadana dokładnie, ale nie nasza w tem zasługa.

Nie trzeba się długo nad tem rozwodzić, jak ważnem jest dokładne poznanie rodzinnego kraju.

Właśnie w obecnej chwili dajemy. Wymagają tego zarówno względy ekonomiczne, jak i polityczne, nie mówiąc już o naukowych. Rozumiejąc doniosłość tej sprawy, Polska Akademia Umiejętności zwróciła się do Ministerstwa Oświaty z wnioskiem zamianowania 2 fizyografów państwowych, którzyby poświęcili cały swój czas na badanie krajowej przyrody. Wobec ogromnych przestrzeni, które muszą być zbadane, Akademia dołączyła jeszcze inny: dostarczenie do jej rozporządzenia samochodu. To ostatnie żądanie może wydać się ekscentrycznem. Wystarczy jednak zastanowić się przez chwilę, żeby zrozumieć, że jest to rzecz konieczna, bez której badanie kraju nie może być pomyslnych nadziei. Zważmy tylko, że w wielu miejscach kraju nie ma kolei, że komunikacja kolejowa, tam, gdzie wogóle jest, jest bardzo wadliwa, a czas do badań jest bardzo krótki, bo obejmuje tylko 6 miesięcy w roku: od kwietnia do października. W tem miejscu warto sobie przypomnieć, że Niemcy, stworzywszy podczas okupacji Królestwa komisję fizyograficzną do badania polskiej przyrody, dali jej do rozporządzenia samochody wojskowe. Stąd pochodzi to, że ta komisja osiągnęła bardzo poważne wyniki w krótkim czasie, w ciągu którego była czyma. Między innymi, dzięki automobilom prof. Pax z Wrocławia, mógł w ciągu jednego roku opracować geografie roślin polskich, jedyną, jaką dotąd posiadamy.

Wnioski, o których jest mowa, zostały wysłane przez Akademię dnia 21 grudnia 1921 r. Przyroda już budzi się ze snu zimowego, a o losie tych wniosków nie jeszcze nie wiadomo. Bóg jeden raczy wiedzieć, ile jeszcze czasu będą się biły po kancelaryach ministerjalnych. Tymczasem czas nagli. Otóż o ile chodzi o ludzi, to dopóki sprawa nie jest jeszcze załatwiona, można stałych fizyografów zastąpić innymi ludźmi ze świata naukowego. Ale za wszelką cenę potrzeba automobilu. Te sprawę może rozwiązać tylko wojskowość. Jeżeli armia niemiecka mogła użyć do badania polskiej przyrody, czyżby armia polska nie zechciała tego samego zrobić? Nie wątpię ani przez chwilę, że Naczelne Dowództwo, skoro tylko się o tej sprawie dowiedzi, zainteresuje się nią i załatwi ją pomyślnie. Chodzi przecież o rzecz tak drobną, jak przydzielenie jednego osobowego automobilu do rozporządzenia Akademii Umiejętności.

Dezydery Szymbkiewicz
asystent Uniw. Jagiello.

Konstytucya Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa konstytucyjna z dnia 17-go marca 1921 r.

W Imię Boga Wszechmogącego!

My, Naród Polsk, dziękując Opatrzności za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli, wspominając z wdzięcznością męstwo i wytrwałość ofiarnej walki pokoleń, które najlepsze wysiłki swoje sprawie niepodległości bez przerwy poświęcały, nawiązując do świetnej tradycji wiekopomnej Konstytucyi 3-maja — dobro całej, zjednoczonej i niepodległej Matki-Ojczyzny mając na oku, a pragnąc Jej byt niepodległy, potęgę i bezpieczeństwo, oraz ład społeczny utwierdzić na wieki w zasadach prawa i wolności, pragnąc zarazem zapewnić rozwój wszystkich Jej sił moralnych i materialnych dla dobra całej, odnawiającej się ludzkości, wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej równość, a pracy poszanowanie, należne prawa i szczególną opiekę Państwa zabezpieczyć — tę oto Ustawę Konstytucyjną na Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej uchwalamy i stanowimy.

ROZDZIAŁ I.

Rzeczpospolita.

ARTYKUŁ 1.

Państwo polskie jest Rzeczpospolitą

ARTYKUŁ 2.

Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do narodu. Organami narodu w zakresie ustawodawstwa są sejm i senat, w zakresie władzy wykonawczej — prezydent Rzeczypospolitej, łączący z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezawisłe sądy.

ROZDZIAŁ II.

Władza ustawodawcza.

ARTYKUŁ 3.

Zakres ustawodawstwa państwowego obejmuje stanowienie wszelkich praw publicznych i prywatnych i sposobu ich wykonania.

Niemna ustawy bez zgody Sejmu, wyrażonej w sposób, regulaminowo ustalony.

Ustawa uchwalona przez Sejm zyskuje moc obowiązującą w czasie, przez nią samą określonym.

Rzeczpospolita Polska, operując swój ustrój na zasadzie szerokiego samorządu terytorialnego, przekazuje przedstawicielstwu tego samorządu właściwy zakres ustawodawstwa, zwłaszcza z dziedziny administracyi, kultury i gospodar-

stwa, który zostanie bliżej określony ustawami państwowymi.

Rozporządzenia władzy, z których wynika prawnie lub obywateli, mają moc obowiązującą tylko wtedy, gdy zostały wydane z upoważnienia ustawy i z powołaniem się na nią.

ARTYKUŁ 4.

Ustawa państwowa ustala corocznie budżet państwa na rok następny.

ARTYKUŁ 5.

Ustalenie stanu liczebnego wojska i zezwolenie na coroczny pobór rekruta może nastąpić jedynie w drodze ustawodawczej.

ARTYKUŁ 6.

Zaciągnięcie pożyczki państwowej, zbycie, zamiana i obciążenie nieruchomości państwowego, nałożenie podatków i opłat publicznych, ustanowienie cel i monopolów, ustalenie systemu monetarnego, jakoteż przyjęcie gwarancji finansowej przez państwo — może nastąpić tylko na mocy ustawy.

ARTYKUŁ 7.

Rząd przeciwstawi corocznie zamknięcie rachunków państwowych do parlamentarnego zatwierdzenia.

ARTYKUŁ 8.

Sposób wykonania parlamentarnej kontroli nad długami państwa określi oddzielna ustawa.

ARTYKUŁ 9.

Do kontroli całej administracji państwowej pod względem finansowym, badania zamknięć rachunków państwa, przedkładania corocznie sejmowi wniosku o udzieleniu lub odmówieniu rządowi absolutorium — jest powołana Najwyższa Izba kontroli, oparta na zasadzie kolegiałości i niezawisłości sędziowskiej członków tej kolegium, usuwalnych tylko uchwałą sejmu, większością $\frac{2}{3}$ głosujących. Organizację najwyższej izby kontroli i sposób jej działania określi szczegółowo osobna ustawa.

Prezes najwyższej izby kontroli zajmuje stanowisko równorzędne ministrowi, nie wchodzi jednak w skład Rady ministrów, a jest za sprawowanie swego urzędu za podległych mu urzędników odpowiedzialny bezpośrednio przed Sejmem.

ARTYKUŁ 10.

Prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje rządowi i sejmowi. Wnioski i projekty ustaw, pociągające za sobą wydatki ze skarbu państwa, muszą podawać sposób ich użycia i pokrycia.

ARTYKUŁ 11.

Sejm składa się z posłów, wybranych na lat pięć, licząc od dnia otwarcia sejmu, w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim, równym i stosunkowym.

ARTYKUŁ 12.

Prawo wybierania ma każdy obywatel polski bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 21, używa w pełni praw cywilnych i zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów w Dzienniku Ustaw. Prawo głosowania może być wykonywane tylko osobiście. Wojskowi w służbie czynnej nie mają prawa głosowania.

ARTYKUŁ 13.

Prawo wybieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania do sejmu, nie wyłączając wojskowych w służbie czynnej, niezależnie od miejsca zamieszkania, o ile ukończył lat 25.

ARTYKUŁ 14.

Nie mogą korzystać z prawa wyborczego obywatele, skazani za przestępstwa, które określi ordynacja wyborcza, jako pociągające za sobą czasową lub stałą utratę prawa wybierania, wybieralność, a także piastowania mandatu poselskiego.

ARTYKUŁ 15.

Państwowi urzędnicy administracyjni, skarbowi i sądowi nie mogą być wybierani w tych okręgach, w których pełnią swą służbę. Przepis

ten nie dotyczy urzędników, pełniących swą służbę przy władzach centralnych.

ARTYKUŁ 16.

Pracownicy państwowi i samorządowi — z chwilą wyboru na posła, otrzymują urlop. Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni. Lata, spędzone na wykonywaniu mandatu poselskiego, liczą się do lat służby.

ARTYKUŁ 17.

Poseł, powołany do płatnej służby państwowej, traci mandat; przepis ten nie dotyczy powołania na stanowisko ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni.

ARTYKUŁ 18.

Ordynacja wyborcza określi sposób wyboru posłów sejmowych.

ARTYKUŁ 19.

Sejm sprawdza ważność wyborów niezaprotestowanych. O ważności wyborów zaprotestowanych rozstrzyga sąd najwyższy.

ARTYKUŁ 20.

Posłowie są przedstawicielami całego narodu i nie są krepowani żadnymi instrukcjami wyborców.

Posłowie składają na ręce marszałka wobec izby następujące ślubowanie:

„Ślubuję uroczyście, jako poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, wedle najlepszego mego rozumienia i zgodnie z sumieniem, rzetelnie pracować wyłącznie dla dobra państwa polskiego, jako całość.”

ARTYKUŁ 21.

Posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za swoją działalność w sejmie lub poza sejmem, wchodzącą w zakres wykonania mandatu poselskiego, ani w czasie trwania mandatu, ani po jego wygaśnięciu. Za przemówienia i odezwania się, tudzież manifestacje w sejmie, posłowie odpowiadają tylko przed sejmem. Za naruszenie prawa osoby trzeciej, mogą być pociągani do odpowiedzialności sądowej, o ile władza sądowa uzyska na to zezwolenie sejmu.

Postępowanie karno-sądowe, karno-administracyjne lub dyscyplinarne, wdrożone przeciw posłowi przed uzyskaniem mandatu poselskiego, ulegnie na żądanie sejmu zawieszeniu aż do wygaśnięcia mandatu.

Bieg przedawnienia przeciw posłowi w postępowaniu karnem ulega przerwie na czas trwania mandatu poselskiego.

Przez cały czas trwania mandatu, posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności karno-sądowej, karno-administracyjnej i dyscyplinarnej, ani pozbawieni wolności, bez zezwolenia sejmu. W wypadku schwymania posła na gorącym uczynku zbrodni pospolitej, jeżeli jego przytrzymanie jest niezbędne dla zabezpieczenia wymiaru sprawiedliwości, względnie dla unieszkodliwienia skutków przestępstwa, władza sądowa ma obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia o tem marszałka sejmu, dla uzyskania zezwolenia sejmu na areszt i dalsze postępowanie karno. Na żądanie marszałka, przytrzymany musi być niezwłocznie uwolniony.

ARTYKUŁ 22.

Poseł nie może na swoje, ani na obce imię kupować lub uzyskiwać za erżaw dóbr państwowych, przyjmować dostaw publicznych i robót rządowych, ani otrzymywać od rządu koncesyj lub innych korzyści osobistych.

Poseł nie może również otrzymywać od rządu żadnych odznaczeń, z wyjątkiem wojskowych.

ARTYKUŁ 23.

Poseł nie może być redaktorem odpowiedzialnym.

ARTYKUŁ 24.

Posłowie otrzymują dyety w wysokości, regulaminem określonej i mają prawo bezpłatnego korzystania z państwowych środków komunikacyjnych dla podróży po całym obszarze Rzeczypospolitej.

ARTYKUŁ 25.

Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje, otwiera, odracza i zamyka sejm i senat.

Sejm winien być zwołany na pierwsze posiedzenie w trzeci wtorek po dniu wyborów i corocznie, najpóźniej w październiku na sesję zwyyczajną celem uchwalenia budżetu, stanu liczebnego i poboru wojska, oraz innych spraw bieżących.

Prezydent Rzeczypospolitej może zwołać sejm w każdym czasie na sesję nadzwyczajną wedle własnego uznania, a winien to uczynić na żądanie jednej trzeciej ogółu posłów w ciągu dwu tygodni.

Inne wypadki zebrania się sejmu na sesję nadzwyczajną określa konstytucja.

Odroczenie wymaga zgody sejmu, jeżeli ma być w ciągu tej samej sesji zwyczajnej powtórzone, lub jeżeli przerwa ma trwać dłużej, niż 30 dni.

Sejm, zwołany w październiku na sesję zwyczajną nie może być zamknięty przed uchwaleniem budżetu.

ARTYKUŁ 26.

Sejm może się rozwiązać mocą własnej uchwały, powziętej większością $\frac{2}{3}$ głosów. Prezydent Rzeczypospolitej może rozwiązać sejm za zgodą $\frac{2}{3}$ ustawowej liczby członków senatu przy obecności połowy ustawowej liczby posłów.

Jednocześnie w obu wypadkach z samego prawa rozwiązuje się senat.

Wybory odbędą się w ciągu 40 dni od dnia rozwiązania, termin ten będzie oznaczony bądź w uchwale sejmu, bądź w orędziu prezydenta o rozwiązaniu sejmu.

ARTYKUŁ 27.

Posłowie wykonywują swe prawa i obowiązki poselskie osobiście.

ARTYKUŁ 28.

Sejm wybiera ze swego grona marszałka, jego zastępców, sekretarzy i komisye.

Mandaty marszałka i jego zastępców trwają po rozwiązaniu sejmu aż do ukonstytuowania się nowego sejmu.

ARTYKUŁ 29.

Sposób i porządek obrad sejmowych, rodzaj i ilość komisji, liczbę wice-marszałków i sekretarzy, prawa i obowiązki marszałka — określa regulamin sejmowy.

Marszałek mianuje urzędników sejmowych, za których działania odpowiada przed sejmem.

ARTYKUŁ 30.

Posiedzenia sejmu są jawne. Na wniosek marszałka, przedstawicieli rządu lub 30 posłów może sejm uchwalić tajność posiedzenia.

ARTYKUŁ 31.

Nikt nie może być pociągany do odpowiedzialności za zgodne z prawdą sprawozdanie z jawnego posiedzenia sejmu i komisji sejmowej.

ARTYKUŁ 32.

Do prawomocności uchwał potrzebna jest zwykła większość głosów, przy obecności co najmniej jednej trzeciej części ogółu ustawowej liczby posłów, o ile inne przepisy konstytucji nie zawierają odmiennych postanowień.

ARTYKUŁ 33.

Posłowie mają prawo zwracać się z interpelacjami do rządu bądź do poszczególnych ministrów, w sposób regulaminem przepisany. Minister ma obowiązek udzielić odpowiedzi ustnie lub pisemnie, w terminie nie dłuższym, niż 6 tygodni, albo w umotywowanym oświadczeniu usprawiedliwić brak rzeczowej odpowiedzi. Na żądanie interpelantów, odpowiedź musi być sejmowi komunikowana. Sejm może odpowiedź rządu uczynić przedmiotem dyskusji i uchwały.

ARTYKUŁ 34.

Sejm może wyłaniać i naznaczać dla zbadania poszczególnych spraw nadzwyczajne komisye, z prawem przesłuchiwania stron interesowanych, oraz wzywania świadków i rzeczowników. Zakres działania i uprawnień tych komisji uchwała sejm.

ARTYKUŁ 35.

Każdy projekt ustawy, przez sejm uchwalony, będzie przekazany senatowi do rozpoznania. Jeżeli senat nie podniesie w ciągu 30 dni od dnia doręczenia mu uchwalonego projektu ustawy żadnych przeciwko niemu zarzutów, prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy. Na wniosek senatu, prezydent Rzeczypospolitej może zarządzić ogłoszenie ustawy przed upływem 30 dni.

Jeżeli senat postanowi projekt, uchwalony przez sejm, zmienić lub odrzucić, powinien zapowiedzieć to sejmowi w ciągu powyższych 30 dni, a najdalej w ciągu następnych 30 dni zwrócić sejmowi z proponowanymi zmianami.

Jeżeli sejm zmiany, przez senat proponowane, uchwalili zwykłą większością, albo odrzucił większością 1/3 głosujących, prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy w brzmieniu, ustalonym ponowną uchwałą sejmu.

ARTYKUŁ 36.

Senat składa się z członków:

1) Wybranych przez poszczególne województwa w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim, równym i stosunkowym. Każde województwo stanowi jeden okręg wyborczy, przyczem w stosunku do liczby mandatów sejmowych na ilość mieszkańców, liczba mandatów do senatu wynosi jedną czwartą część. Prawo wybierania do senatu ma każdy wyborca do sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku; nie tracą jednak prawa wyborczego świeżo osiedli koloniści, którzy opuścili poprzednie miejsce zamieszkania, korzystając z reformy rolnej; również nie tracą tego prawa robotnicy, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany miejsca pracy oraz urzędnicy państwowi, przeniesieni służbowo. Prawo wybieralności ma każdy obywatel, posiadający prawo wybierania do senatu, nie wyłączając wojskowych w służbie czynnej, o ile z dniem ogłoszenia wyborów ukończył lat 40.

Kadencja senatu rozpoczyna się i kończy z kadencją sejmową.

Nikt nie może być jednocześnie członkiem sejmu i senatu.

ARTYKUŁ 37.

Postanowienia artykułów 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i 33 stosują się odpowiednio także do senatu, względnie jego członków.

ARTYKUŁ 38.

Żadna ustawa nie może stać w sprzeczności z niniejszą konstytucją, ani naruszać jej postanowień.

ROZDZIAŁ III.

Władza wykonawcza.

ARTYKUŁ 39

Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedem bezwzględną większością głosów sejm i senat, połączone w zgromadzenie narodowe. Zgromadzenie narodowe zwołuje prezydent Rzeczypospolitej w ostatnim kwartale siedmioletniego swego urzędowania.

Jeżeli zwołanie nie nastąpi na 30 dni przed upływem siedmioletnia, sejm i senat łączą się z samego prawa w zgromadzenie narodowe na zaproszenie marszałka sejmu i pod jego przewodnictwem.

ARTYKUŁ 40.

Jeżeli prezydent Rzeczypospolitej nie może sprawować urzędu, oraz w razie opróżnienia urzędu prezydenta Rzeczypospolitej wskutek śmierci, zrzeczenia się lub innej przyczyny, zastępuje go marszałek sejmu.

ARTYKUŁ 41.

W razie opróżnienia urzędu prezydenta Rzeczypospolitej, sejm i senat łączą się natychmiast na zaproszenie marszałka sejmu i pod jego przewodnictwem, z samego prawa w zgromadzenie narodowe, celem wyboru prezydenta.

Gdyby sejm był rozwiązany w chwili, gdy urząd prezydenta Rzeczypospolitej jest opróżniony,

marszałek sejmu zarządzi niezwłocznie nowe wybory do sejmu i senatu.

ARTYKUŁ 42.

Jeżeli prezydent Rzeczypospolitej przez trzy miesiące nie sprawuje urzędu, marszałek zwołuje niezwłocznie sejm i podda jego uchwale, czy urząd prezydenta Rzeczypospolitej należy uznać za opróżniony.

Uchwała, uznająca urząd za opróżniony, zapada większością trzech czwartych głosów, w obecności przynajmniej połowy ustawowej, to jest ordynacją wyborczą ustalonej, liczby posłów.

ARTYKUŁ 43.

Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje władzę wykonawczą przez odpowiedzialnych przed sejmem ministrów i podległych im urzędników.

Każdy urzędnik Rzeczypospolitej musi podlegać ministrowi, który za jego działania odpowiada przed sejmem.

Nominacje urzędników kancelaryi cywilnej prezydenta Rzeczypospolitej kontrasygnuje prezes rady ministrów i jest za ich działania odpowiedzialny przed sejmem.

ARTYKUŁ 44.

Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi ministrami i zarządza ogłoszenie ich w Dzienniku ustaw Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo celem wykonania ustaw i z powołaniem się na upoważnienie ustawowe, wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i przeprowadzenie ich użyciem przymusu zapewnić.

Takież prawo w swoim zakresie działania mają ministrowie i władze im podległe.

Każdy akt rządowy prezydenta Rzeczypospolitej wymaga dla swej ważności podpisu prezesa rady ministrów i właściwego ministra, którzy przez podpisanie aktu biorą zań odpowiedzialność.

ARTYKUŁ 45

Prezydent Rzeczypospolitej mianuje i odwołuje prezesa rady ministrów, na jego wniosek mianuje i odwołuje ministrów, a na wniosek rady ministrów obsadza urzędy cywilne i wojskowe, zastrzeżone w ustawach.

ARTYKUŁ 46.

Prezydent Rzeczypospolitej jest zarazem najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych państwa, nie może jednak sprawować naczelnego dowództwa w czasie wojny.

Naczelnego wódza sił zbrojnych państwa, na wypadek wojny, mianuje prezydent Rzeczypospolitej na wniosek rady ministrów, przedstawiony przez ministra spraw wojskowych, który za akty, związane z dowództwem w czasie wojny, jak i za wszelkie sprawy kierownictwa wojskowego odpowiada przed sejmem.

ARTYKUŁ 47.

Prawo darowania i złagodzenia kary, oraz darowania skutków zasadzenia karno-sądowego w poszczególnych wypadkach, przysługuje prezydentowi Rzeczypospolitej.

Prezydent nie może stosować tego prawa do ministrów, zasądzonych na skutek postawienia ich w stan oskarżenia przez sejm.

Amnestya może być udzielona tylko w drodze ustawodawczej.

ARTYKUŁ 48.

Prezydent Rzeczypospolitej reprezentuje państwo na zewnątrz, przyjmuje przedstawicieli dyplomatycznych państw obcych i wysyła przedstawicieli dyplomatycznych państwa polskiego do państw obcych.

ARTYKUŁ 49.

Prezydent Rzeczypospolitej zawiera umowy z innymi państwami i podaje je do wiadomości sejmu.

Umowy handlowe i celne oraz umowy, które stale obciążają pod względem finansowym państwo, albo zawierają przepisy prawne, obowiązujące obywateli, albo też wprowadzają zmianę granic państwa, a także przymierza — wymagają zgody sejmu.

ARTYKUŁ 50.

Prezydent Rzeczypospolitej może wypowiedzieć wojnę i zawrzeć pokój tylko za uprzednią zgodą sejmu.

ARTYKUŁ 51.

Za czynności urzędowe prezydent Rzeczypospolitej nie jest odpowiedzialny ani parlamentarnie, ani cywilnie.

Za zdradę kraju, pogwałcenie konstytucji lub przestępstwa karno — prezydent Rzeczypospolitej może być pociągnięty do odpowiedzialności tylko przez sejm uchwałą powziętą większością 3/5 głosów; przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Sprawę rozpatruje i wyrok wydaje trybunał stanu według postanowień osobnej ustawy. Z chwilą postawienia w stan oskarżenia przed trybunałem stanu — prezydent Rzeczypospolitej jest zawieszony w urzędowaniu.

ARTYKUŁ 52.

Prezydent Rzeczypospolitej otrzymuje uposażenie według przepisów osobnej ustawy.

ARTYKUŁ 53.

Prezydent Rzeczypospolitej nie może piastować żadnego innego urzędu, ani należeć do składu sejmu i senatu.

ARTYKUŁ 54.

Przed objęciem urzędu, prezydent Rzeczypospolitej składa przysięgę w Zgromadzeniu narodowym następującej treści:

„Przysięgam Bogu Wszechmogącemu, w Trójcy Świętej Jedynemu i ślubuję Tobie, Narodzie Polski, na urzędzie prezydenta Rzeczypospolitej a przede wszystkim Ustawy Konstytucyjnej święcie przestrzegać i bronić; dobru powszechnemu Narodu ze wszystkich sił wiernie służyć; wszelkie zło i niebezpieczeństwo od Państwa czujnie odwracać; godność imienia polskiego strzedz niezachwianie; sprawiedliwość względem wszystkich bez różnicy obywateli za pierwszą sobie mieć cnotę; obowiązkiem urzędu i służby poświęcić się niepodzielnie. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jęgo Męka. Amen”.

ARTYKUŁ 55.

Ministrowie tworzą radę ministrów pod przewodnictwem prezesa rady ministrów.

ARTYKUŁ 56.

Rada ministrów ponosi solidarną odpowiedzialność konstytucyjną i parlamentarną za ogólny kierunek działalności rządu.

Poza tem ponoszą ją ministrowie oddzielnie, każdy w swoim zakresie, za działalność w urzędzie, a to zarówno za zgodność tej działalności z konstytucją i innymi ustawami państwa, za działanie podległych organów jak i za kierunek swej polityki.

ARTYKUŁ 57.

W tymże samym zakresie obowiązują ministrowie solidarna i indywidualna odpowiedzialność za akta rządowe prezydenta Rzeczypospolitej.

ARTYKUŁ 58.

Do odpowiedzialności parlamentarnej podlegają ministrowie sejmowi zwykłą większością. Rada ministrów i każdy minister z osobna ustępuje na żądanie sejmu.

ARTYKUŁ 59.

Konstytucyjną odpowiedzialność ministrów i sposób jej urzeczywistnienia określi osobna ustawa.

Uchwała, stawiająca ministra w stan oskarżenia, musi być powzięta w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów większością 3/5 od danych głosów.

Rozpoznanie spraw i wydanie wyroku należy do trybunału stanu. Minister nie może uchylić się od odpowiedzialności konstytucyjnej przez zrzeczenie się urzędu. Z chwilą postawienia w stan oskarżenia, minister jest zawieszony w urzędowaniu.

ARTYKUŁ 60.

Ministrowie i delegowani przez nich urzędnicy mają prawo brać udział w posiedzeniach sejmowych i przemawiać poza kolejnością mówców, zapisanych do głosu; w głosowaniach mogą brać udział, o ile są posłami.

ARTYKUŁ 61.

Ministrowie nie mogą piastować żadnego innego urzędu, ani uczestniczyć w zarządzie i wła-

dzach kontrolujących towarzystw i instytucji, na ryzik uboższych.

ARTYKUŁ 62.

Jeżeli urząd ministra sprawuje tymczasowy kierownik ministerium, odnoszą się do niego wszelkie przepisy o urzędzie ministra.

Prezes rady ministrów w razie potrzeby powołuje swoje zastępcę jednemu z ministrów.

ARTYKUŁ 63.

Liczbę, zakres działania i wzajemny stosunek ministrów, jak również kompetencje rady ministrów określi osobna ustawa.

ARTYKUŁ 64.

Trybunał stanu składa się z pierwszego prezesa sądu najwyższego, jako przewodniczącego, o raz dwunastu członków, których wybierają z poza swego grona: ośmiu sejm i czterech senat.

Członkami trybunału stanu mogą być wybrane osoby, nie piastujące żadnego urzędu państwowego i używające pełni praw obywatelskich.

Wyboru członków trybunału stanu dokonywać sejm i senat natychmiast po ukończeniu kadencji sejmowej.

ARTYKUŁ 65.

Dla celów administracyjnych państwo polskie podzielone będzie w drodze ustawodawczej na województwa, powiaty i gminy miejskie i wiejskie, które będą równocześnie jednostkami samorządu terytorialnego.

Jednostki samorządowe mogą się łączyć w związki dla przeprowadzenia zadań, wchodzących w zakres samorządu.

Związki takie mogą przyjmować charakter aych drogą wyborców w wykonaniu zadań tych ustawy.

ARTYKUŁ 66.

W organizacji administracji państwowej przeprowadzona będzie zasada dekoncentracji, przy możliwym zespoleńiu organów administracji państwowej w poszczególnych jednostkach terytorialnych — w jednym urzędzie pod jednym zwierzchnikiem oraz zasada udziału obywateli, powołanych drogą wyborców w wykonaniu zadań tych urzędów w granicach określonych ustawami.

ARTYKUŁ 67.

Prawo stanowienia w sprawach należących do zakresu działania samorządu, przysługuje radom wybieralnym. Czynności wykonawcze samorządu

wojewódzkiego i powiatowego należą do organów, ustanowionych na zasadzie zespoleńia kolegów, obieranych przez ciała reprezentacyjne, z przedstawicielami państwowych władz administracyjnych i pod ich przewodnictwem.

ARTYKUŁ 68.

Obok samorządu terytorialnego osobna ustawa powoła samorząd gospodarczy dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, a mianowicie: izby rolnicze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze, pracy najemnej i inne, połączone w naczelny izbę gospodarczą Rzeczypospolitej, których wspólną pracą z władzami państwowymi w kierowaniu życiem gospodarczym i w zakresie zamierzeń ustawodawczych określi ustawy.

ARTYKUŁ 69.

Źródła dochodowe państwa i samorządu będą ustawami ściśle rozgraniczone.

ARTYKUŁ 70.

Państwo będzie sprawowało nadzór nad działalnością samorządu przez wydziały samorządu wyższego stopnia; nadzór ten mogą jednak ustawy przekazać częściowo sądownictwu administracyjnemu.

Wypadki, w których uchwały organów samorządu wymagać będą wyjątkowo zatwierdzenia przez organa samorządu wyższego stopnia lub przez ministeria, będą określane ustawami.

ARTYKUŁ 71.

Odwołanie od orzeczeń organów, zarówno rządowych jak i samorządowych, dopuszczone będzie tylko do jednej wyższej instancji, o ile ustawy nie przewidują w tym względzie wyjątków.

ARTYKUŁ 72.

Ustawy przeprowadzą zasadę, iż od karnych orzeczeń władz administracyjnych, zapadłych w pierwszej instancji, będzie przysługiwało stronom prawo odwołania się do właściwego sądu.

ARTYKUŁ 73.

Do orzekania o legalności aktów administracyjnych w zakresie administracji tak rządowej jak i samorządowej, powoła osobna ustawa sądownictwo administracyjne, oparte w swej organizacji na współdziałaniu czynnika obywatelskiego i sędziowskiego, z najwyższym trybunałem administracyjnym na czele.

(Dok. nast.)

MADESLANE.

Zakłady Elektryczne WESTINGHOUSE

WARSZAWA — Marszałkowska 98. 9411

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego

Wtorek 22 marca o g. 7 w. „Incognito”, operetka w 3 aktach Józefa Webera Weleszczuka.

Środa 23 marca o g. 7 w. „Incognito”, operetka po raz drugi.

Od czwartku 24 marca do soboty 26 marca włącznie z powodu Świąt Wielkanocnych teatr zamknięty.

(r) Rozczarowanie. Niemce rozczarowanie przyniósł nam pierwszy dzień kalendarzowej wiosny. Po długim szeregu dni ciepłych i słonecznych, właśnie w terminie oznaczonym jako pierwszy dzień wiosny, nastąpiła gwałtowna zmiana aury. Prawdopodobnie w górach spadły obfite śniegi, które wywołały nagłe ochłodzenie się temperatury. I oto miast oczekiwanego dnia pogodnego zawitał do nas mroźny wichur. Słońce skryło się zupełnie i tylko kilka razy ukazało się na parę sekund, jak gdyby powodowane ciekawością zbadania, jak wygląda miasto nasze, w którym począwszy od dnia wczorajszego wrzało jak w ulu, wskutek nadchodzących wiadomości i pogłosek o plądzie na Górnym Śląsku.

Z Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika. Posiedzenie naukowe oddziału lwowskiego odbędzie się 22 bm., w sali Instytutu geologicznego uniwersytetu, ul. Długosza 8. Na porządku dziennym: 1) Odczyt prof. dra Jana Czekanowskiego: „Z antropologii obszarów nadbałtyckich; 2) Naukowe komunikaty.

(x) Wypadek podczas pracy. W dniu wczorajszym w Jaworowie w młynie podczas zakładania pasa transmisyjnego, gdy młyn był w ruchu pomocnik młynarski Michał Kraus doznał złamania prawej nogi. Krausa odwieziono do szpitala.

(—) Czego już nie kradną we Lwowie? Katarzynie Ruszyk wczoraj wieczorem z działki za Żelazną Wodą, ukradła noż, guziki. Poszkodowana oblicza szkodę powstałą z powodu tej kradzieży na... 500 marek!

(—) Nowe składy śmieci. Ostatnimi czasy powstały we Lwowie dwa nowe składy śmieci. Jeden w ulicy Wolność, drugi w ul. Piotra Skargi. Wskutek nieprzyjemnego zapachu, wydzielającego się ze składow, przejście temi ulicami jest wprost niemożliwe.

(—) Z lwowskich zwyczajów. Posterunkowy pełniący wczoraj popołudniu służbę w ul. Rappaporta stwierdził, że z mieszkania parterowego Izraela Stolzberga pod l. 15 wylano przez okno miedziak nieczystości. Możliwe tylko we Lwowie.

(—) Rewizje kolejowe. W poszukiwaniu za obcą monetą wczoraj w pociągu tarnopolskim przeprowadzono rewizję wśród podróżnych. Wynik rewizji nie jest zbyt świetny, gdyż przy Fischlu Tennenhausie z Budzanowa znaleziono tylko 28 dolarów, 2900 kor. austr., biżuterię i 111.000 mk. U kolegi jego zaś Ożera Morgensterna również z Budzanowa znaleziono 115.000 mk.

(x) Niebezpieczna zabawka. W ogrodzie politechniki wczoraj popołudniu kilku łobuzów zaba-

NIEMIECCY EMIGRANCY PRZYBYLI W LICZBIE BLISKO 300 TYSIĘCY.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Według urzędowych wiadomości, otrzymanych z Bytomia, ogólna cyfra emigrantów niemieckich, przybyłych na teren plebiscytowy, wynosi 195.000. Podczas gdy Polaków emigrantów przybyło tylko 22.000. Największy napływ emigrantów dał się zauważyć w Gliwicach.

JEDNA TRZECIA CZĘŚĆ MIESZKAŃCÓW W BYTOMIU NIE GŁOSOWAŁA.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Z Opola telegrafują: Miejscowości: Opole, Królewska Huta i Bytom dały przewagę niemiecką, jednakże mniejszą, aniżeli przewidywano. W Bytomiu jedna trzecia część mieszkańców nie wzięła udziału w głosowaniu. Za Polską padło tam 10.090 głosów — za Niemcami 29.877.

NIEZWYKLE UROCZYSTA CHWILA.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m) Z Opola telegrafują pod datą 21 bm., godz. 5.25: Wczoraj o godz. 10 wieczorem przeżywano tu niezwykle uroczystą chwilę. Sala Jura prasowego komisji alianckiej była przepeliona korespondentami dzienników całego świata. Jawni się także generałowie alianccy z gen. Lejondem na czele, urzędnicy komisji dyktowali wyniki wyborów w poszczególnych okręgach. Równocześnie Niemcy głośno manifestowali radość z wyniku głosowania w Opolu. Spokoju nie zakłócało. O godz. 3 nad ranem komisja przerwała swą pracę do godz. 7 rano. Do tego czasu znany był tylko częściowy rezultat głosowania. Z powodu braku komunikacji telefonicznej ostateczny rezultat

ustalić będzie można dopiero po południu. Okręg przemysłowy i okręgi górnicze głosowały stosownie do przewidywania zwycięsko za Polską. Wiadomo, że okręgi bytomski, gliwicki, pszczyński, rybnicki, tarnogórski, raciborski mają znaczną przewagę polską.

Tak samo powiat strzelecki, opolski, okręg katowicki ma 60 proc. za Polską. W mieście Katowicach oświadczyło się 23.000 za Niemcami, 4000 za Polską. Najwięcej za Polską oświadczyło się w okręgu pszczyńskim. Mianowicie 80 proc., w okręgu rybnickim 70 proc., w innych 75 proc. td. Prasa niemiecka wyraża się o wyniku głosowania z rozczarowaniem. Jednak także i z umiarkowaniem, natomiast miasta hałasują radośnie. Prasa polska wita entuzjastycznie zwycięzców. W poniedziałek nastrój w Opolu był spokojny, w Bytomiu tłumy z rosnącym niedowierzaniem oczekwały wyniku głosowania.

W BERLINIE WZMÓGŁ SIĘ POPYT NA MARKĘ POLSKĄ.

Warszawa, 22. marca.

(Telef.) (m). Z Berlina telegrafują: Mimo głosów prasy tutejszej, przypisującej Niemcom zwycięstwo, prasa berlińska zrozumiała przecież klęskę, jaką Niemcy ponieśli w okręgu przemysłowym Górnego Śląska i obecnie już się nie ludzi, że Rada ambasadorów nie przychyli się na stronę niemiecką. W mieście po wyniku plebiscytu wzmożił się silnie popyt za marką polską.

ŚWIĘTA. WIOSNA!

OBOWIE, pierwszorządne, wiedeńskie i warszawskie, oraz wiele nowości dla Pań i Panów, poleca

AMERICAN HOUSE

Lwów, ul. Kopernika 5.

wiało się „strzelaniną”, przy pomocy „calibortum” które powoduje detonacje w czasie nagłego i silnego ciśnienia. W czasie tej strzelaniny nastąpił tak silny wybuch, iż odłamkiem rozrwanego

(x) Wypadki wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią. W Rohatynie, przy ul. Kolejowej 12-letni Ludwik Mundschein stojąc wczoraj

na balkonie został zraniony kulą karabinową w lewą nogę. Wypadek spowodował żołnierz nieznanego na razie nazwiska przez nieostrożne obchodzenie się z bronią. — W Kamionce strumliwej posterunkowy policyjny Jan Zagórniak wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią zranił kulą kolegę swego Stanisława Łuska. — Ofiary nie-

ostrożnego obchodzenia się z bronią odwiedzone do szpitala lwowskiego.

(—) Czy nie za wiele ognia lasowych? Wczoraj popołudniu powstał ogień w lesie błahorskim. Na obszarze 15 morgów spaliło się doszczętnie podszycie lasowe, tj. suchą trawę i gałęzie leżące na ziemi.

Wyświetlenie i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bez latnie w Administracji, Lwów, Sokoła 4.

OGŁOSZENIA

ODDZIAŁ DLA OGŁOSZEŃ otwarty przez cały dzień do godz. 7 wieczorem bez przerwy.

NAUKA I WYCHOWANIE

Zakład krawiectwa damskiego „Jolanda”, Staszica 8 (boczna Chorażczyzny), przyjmuje wpisy na naukę krawieży tylko do końca marca. 9838

POSADY I PRACA

Wspólnika z kapitałem około miliona marek do rentownego przedsiębiorstwa poszukuję. Pierwszeństwo restauratorzy. Lokal w śródmieściu pierwszorzędny posiadamy. Zgłoszenia: „Etablissement” do Adm. 10437

Dla sprzedaży tylko en gros poszukujemy zdolnego i inteligentnego fachowca jako kierownika działu mebli drewnianych i żelaznych, za stałą według umowy płacą i prowizją. Pisemne oferty z referencjami o h. Sokołowskiego pod „Zestęstwo”. 10436

Restauracyjną kuchnię z większym obrotem obrze prosperującą, obejmującą na własny rachunek, ewentualnie przystąpię jako spółniczka z kapitałem i pracą. Zgłoszenia pisemne do Adm. pod „Restauracja”, albo ustnie: Długa 7, wedle wskazówki dozorczej od 4—5 po poł. 10428

Biuro ej posady poszukuje absolwentów seminarium rzym. kat., piszących biegle na maszynie z dwuletnią praktyką biurową i doświadczeniem. Zgłoszenia pod „Absolwentów seminarium” do Adm. 10414

MIESZKANIA, LOKALE, SKŁADY

Poszukuję lokalu o 2 do 5 pokojów frontowych lub w podwórzu na parterze, tylko śródmieście. Pośrednictwo wynagrodzę. Zakład mechaniczny Franc. Be u- wala, Lwów, pl. Dąbrowskiego 8. 10416

Lokal frontowy blisko śródmieścia do wynajęcia, Mar- czyński, Wałowa 2. 10432

Jeden lub dwa pokoje umeblowane, komfort, blisko śródmieścia, z utrzymaniem dla zamożnego pana lub małżeństwa do wynajęcia, Marczyński, ul. Wałowa 2. 10413

KUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA

Okazyjnie do sprzedania starożytne meble, plac Hali- eki 10, Miejska Wystawa. 10378

Sypialnie jasne dębowe, kredensy, szafy, łóżko, otom- ny, hiorka, stoły i inne meble okazj. „Dorotom”, Sapiehy 34. 10259

Dom z ogrodem, stajnią, wozownią, w okolicy List- pada do sprzedania. Nowy Świat 18, Weberowa, od godz. 4—5. 10218

Kostium jedwabny 7000 Mk., płaszcz czarny 5000 Mk., sprzedam, Chorażczyzna 5/II, drzwi I. 10422

Okazyja dla fermiera amerykańskiego. 100 morgów w okolicy podgórskiej, oddalonej 18 km. od stacy- kolej, w tem 80 morgów 60-letniego lasu jodłowego i bukowego, 20 morgów roli bez budynków. Tartak w miejscu. Sprzedaż za 6 i pół tysiąca dolarów Ham- merling, Lwów, ul. Chmielowskiego 1. 6, od godziny 3—5 po poł. 10333

Dywan perski 3-60 X 1-60 do sprzedania. Oglądać mo- żna od 4—6 po poł. Kopernika 32, I. p. na lewo. 10429

Realność przy ulicy Batorego sprzedam. Zgłoszenia: kancelarya adwokacka, Sienkiewicza 2. 10431

Dom nowy, piętrowy, ogródek, wolne mieszkanie, naj- ładniejsza dzielnica, za 1,500.000 Mk. sprzedaż Mar- czyński, Wałowa 2. 10431

ROZMAITE

Fabryka Korków, Ormiańska 12. 0806

Z okazji i zaślubin naszego profesora J. Hirschberga za- syła Mu na serdeczniejsze życzenia VI. kl. II. gimn. żeńsk. realn. w Tarnopolu. 10419

CZAS
odnowić przedpłatę!

MATKI!!!

Pamiętajcie, że jedynym skutecznym dla dzieci jest tylko

PUDER BÉBÉ SZOFMANA

pierwszego wynalazcy. 9127
Inne są naśladowstwami!

PRZETWORNICE

5000 | 3000 | 120 | 210 wolt 50 faz

1 szt. 20 K V A

2 „ 15 „ „ „

3 „ 10 „ „ „

1 „ 9 „ „ „

nowe wyroby fabryki Brown Boveri z chło- dzeniem olwą dostarcza szybko

Philipp HAMBER

st. w. z ogr. poręką 10413

Wiedeń VII, Neubaugasse 38.

Telefon 31—1—23 i 35—5—56.

REKLAMA
jest dziedziną handlu i przynosi mu wielki zysk

IMPORT

„STEFANIA”

EXPORT

(DAWNEJ „POLONIA”)

Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Przewozowe. — Dom Spedycyjno Handlowo-Komisowy. — Agntura cłowa. Nr. telefonu 3.111. Kraków pl. WW. Świętych 8.

Przeprowadza: Ekspedycję w kraju i zagranicą, cienie, in- as- s- finanso- wanie, przechowanie i ubezpieczenie transportów, załatwianie pozwoleń przywozowych i wywozowych.

Załatwia: Wszelkie transakcje i zlecenia handlowe w kraju i zagranicą w czasie najkrótszym i na warunkach najdogodniejszych.

Dostarcza hurtowo po cenach konkurencyjnych wszelkie towary kolo- nialne (specjalny oddział eksportu masła dworskiego), produkty rolne, chemikalia, przetwory naftowe, przybory techniczne, manufakturę, wy- roby wełniane i włókiennicze, skóry i obuwie gotowe, materiały bu- dowlane, maszyny rolnicze i motory elektryczne, naftowe i benzynowe.

Przyjmuje zastępstwa firm spedycyjnych przemysłowych i handlowych oraz wszelkie towary w komis.

Reprezentuje we wszystkich większych i pogranicznych miastach w kraju i zagranicą.

Towarzystwo Akcyjne

„BLAWAT”

w Warszawie,

ul. Sienna 16.

PIERWSZA

CHRZESCIJAŃSKA HURTOWNIA

założona w r. 1914

posiada stale na składzie wyroby tkackie, bawełniane i wełniane, otrzymane bezpośrednio z fabryk krajowych i zagranicznych.

Skład NUT ELŻBIETY SCHMAL

ul. Romanowicza 11 (obecna placu Akademickiego) poleca duży wybór. Wysyłka na prowincję. 10435

Samodzielnego korespondenta i korespondentki

poszukuje

Bank Rolniczy S.A. we Lwowie, Kopernika 20.

Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne. 10345

Amerykańskie maszyny

do pisania okazyjnie do nabycia. Lwów, ulica Piekarska L. 17, II piętro. 10394

Absolwent

szkoły średniej poszukuje praktyki jako uczeń w zakładzie dentystycznym. Łaskawe ogłoszenia pod „J. B.“ do Adm. „Gaz. Wiecz.“ 10434

SZMATY do czyszczenia maszyn i do poltury

dostarcza

JAKÓB BETTER KRAKÓW

ul. Krakowska 49, telefon Nr. 1442. 10411

L. DBK. 6772/21.

Konkurs.

Dział Bud. Kwat. DCG. Lwów rozpisuje konkurs na dostawę 10.000 łyżek, widelców, noży stołowych i 5.000 menażek żołnierskich żelaznych pobicianych.

Oferty opieczetowane i ostemplowane 10 Mk. z ważnością 1 1/2 tygodnia przedkładać wraz z wzorami do dnia 25. marca 1921 do protokołu podawczego ul. Fredry 2, I. p. 10372

PIEKNA CERE
osiągnąć można jedynie przez
użycie **KREMU** 10210
„HROS“
Wszędzie do nabycia.

CZAS

ODNOWIC

PRZEDPŁATĘ!

MYDŁA THE IMPERIAL AND ROYAL COURT, „WILMA“ ENGLISH BATH SOAP

pierwszorzędnej jakości, duże kule wagi 14 dkg. poleca P. T. Aptekarzom, Dragistom i kupcom hurtownie po Mp. 660 za tuzin
PIOTR MIKOŁASCH i Ska, Lwów, Kopernika 1.

**KTO RAZ SPRÓBOWAŁ
TEN PRZEKONAŁ SIĘ
ŻE NAJLEPSZA
PASTA DO OBUWIA
JEST „MARY“**

JEST „MARY“

ŻAŁAĆ WSZĘDZIE!

PASTA „MARY“ dzięki swym własnościom chemicznym czyni skórę odporną na wilgoć, zapobiega pękaniu i nadaje obuwiu piękny połysk
Przedstawiciel na Małopolskę Jakób Verstandig, Rzeszów, Zamkowa 6.

**Wielkie przedsiębiorstwo naftowe
w Borysławiu**

poszukuje do natychmiastowego objęcia
posady na korzystnych warunkach

ratynowanej urzędniczki.

Wymagana jest biegłość stenografii polskiej i niemieckiej oraz znajomość języka francuskiego. Zgłoszenia uprasza się pod szyfrą „A. V. 205.“ do Administracji „Gazety Wieczornej“ we Lwowie. 10306

Ferrowatt

Pierwszorzędne metalowe żarówki
elektryczne we wszystkich typach.

Żarówki metalowe człowattowe

Żarówki metalowe półwattowe

(oszczędnościowe)

9785

Żarówki metalowe o drugiej spiralnym.

Dostawa natychmiastowa!!!

Oferty na żądanie!!

Ferrowatt

Zastępstwo i stale bogato zaopatrzone składy

Henryk Dortheimer

Biuro techniczne i elektrotechniczne

Kraków, ul. Św. Tomasza 8.

Dostawa natychmiastowa!!!

Oferty na żądanie!!

Plugi Sachewskie brony, kultywatory, młó-
cieczkarnie, młynki do czyszczenia zboża, raz
wszelkiego rodzaju maszyny rolnicze i olea
Lwów Podlewskiego 8 II.

IHIG

MASZYNY do PISANIA „MERCEDES“

dostarcza 10365

GENERAŁNE ZASTĘPSTWO dla MAŁOPOLSKI

„IHIG“

Lwów, Podlewskiego 8/II.

Zastępstwo na Lwów:

HENRYK MELLER, pł. Smolki 1.

Na święta!!

Polecam:

WINA AUSTRYACKIE
WINA WĘGIERSKIE
WÓDKI
LIKIERY

10373

pierwszej jakości po umiarkowanych cenach.

Handel delikat sów i win Fryderyka Schleichera
LWÓW, PASAŻ MIKOŁASCHA

Dostarczymy natychmiast 23 sztuk:

- 1) Większą ilość żelaza nowego w rozmaitych rozmiarach.
- 2) 3.000 kg. blachy żelaznej używanej 4 mm grub. prawie nowa.
- 3) Większą ilość łożysk kulkowych do samochodów
- 4) 1 samochód osobowy na dwie osoby z nowymi gumami.
- 5) 1 samochód ciężarowy w bardzo dobrym stanie na 1 i pół tony.
- 6) Używane łańcuchy do samochodu „Fiat“, 3-tonowego.
- 7) 1 sztańca kulowa nowa do wycinania dziur w żelazie i wyrobienia rozmaitych ornamentów.

Bracia Mallnowscy i Ska

Lwów, ul. Lwowskich Dzieci 1. 56.

Telefon 325.

10315

DOM HANDLOWO-PRZEMYSŁ. HENRYKA APPLA

LWÓW, LEGIONÓW L. 1, 10288

Zastępstwo polskich, wiedeńskich i czeskich
FABRYK PAPIERU,

ma natychmiast do zbycia:

- 7 wagonów papieru conceptowego (wszelkich formatów),
- 5 „ „ bezdrzewnego, kancelaryjnego,
- 5 „ „ drukowego,
- 3 wagony tektury i kartonów,
- 2 „ „ papieru kolorowego,
- 2 „ „ przyborów kancelaryjnych.

Krajowa fabryka i chemiczna pralnia

przyjmuje do chemicznego czyszczenia i farbowania wszelkie materye oraz na rozmaite kolory, które uskutecznia w jak najkrótszym czasie po cenach umiarkowanych. 9391

Jan Daszkiewicz

Lwów, ul. Podewskiego 1. 3

Wódki B. Rasprowiecza z Gieźni

sprzedaje się ze składu Komisowego

JENERALNA REPREZNTACYA 10023

„KOMPAS“, Lwów, Hotel Europejski.

AKUSZERKI

i pierwszor. zakłady położnicze
pielegnują niemowlęta tylko

Podr. m i Mydłem Bebe Szofmana

PUDER leczy wszelkie dolegliwości skórne, 9430

MYDŁO zapobiega takowym.

Wielka Instytucja handlowa W POLSCE,

poszukuje do Oddziału kolonialnego

HANDLOWCA

rutynowan. towaroznawcy,

z odpow. praktyką i obeznanego z Importem,

oraz do Oddziału tekstylnego i suk.

handlowca,

fachowca, rutynowanego tow. roznawcy, z odpowiednią praktyką. — Reflektuje się tylko na osoby pierwszor. i drugor. mogące się wykazać dłuższą praktyką w wielkich zakładach handl. lub wielkich hurtowniach. Zgłoszenia ofert wraz z odpisami świadectw nadesłać do Powszechnego Biura Reklamy „PRA-A“, Kraków, Karmelicka 16, pod sign. „Polonia“. 10213

RADA NADZ. BANKU KUPIECTWA POLSKIEGO

niniejszem ogłasza, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

AKCYONARYUSZÓW BANKU KUPIECTWA POLSK.

odbędzie się dnia 9 KWIETNIA 1921 w Warszawie w lokalu Stowarz. Kupców Polskich przy ulicy Szkolnej 1. 10 o godzinie 4-tej po południu z porządkiem obrad:

- 1) Wysłuchanie sprawozdania Rady Nadzorczej.
- 2) Walne wnioski Rady i pp. Akcyonaryuszów.

UWAGA: W myśl § 54 statutu Banku akcyonariusze życzący przyjąć udział w Zgromadzeniu winni na 14 dni przedtem złożyć swoje akcje z bieżącym kuponem w Zarządzie Centrali Banku w Warszawie, lub tegoż Oddziałach. 9934